

Het onderzoek naar de instorting van het tribunedak van het AZ-stadion levert veiligheidslessen op voor zowel de bouwfase als de gebruiksfase van gebouwen.

Hiaten in de borging van constructieve veiligheid in de bouwfase (ontwerp en uitvoering) heeft de Onderzoeksraad al eerder geconstateerd.¹ In het recente rapport naar aanleiding van het ingestorte parkeergebouw in Eindhoven heeft de Raad onder meer gewezen op de risico's van het niet onderkennen van consequenties van ontwerpkeuzes en van diffuse verantwoordelijkheidsverdeling tussen partijen waarbij niemand het grotere geheel overziet. Ook vroeg de Raad aandacht voor de risico's van het niet tijdig acteren op signalen van gebreken en van het afnemend gemeentelijk toezicht op de bouw. Ook bij de instorting bij het AZ-stadion hebben deze factoren een rol gespeeld. De Raad benadrukt daarom nu nogmaals het belang om werk te maken van het opvolgen van eerdere aanbevelingen voor het verbeteren van de veiligheid in de bouw.

Anders dan bij de meeste eerder onderzochte voorvallen, heeft de instorting in het AZ-stadion zich niet tijdens de bouw, maar pas in de gebruiksfase voorgedaan. De Raad richt zich daarom in zijn aanbevelingen nu nadrukkelijk op de beheersing van veiligheidsrisico's in de gebruiksfase.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid doet de onderstaande aanbevelingen.

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:

1. Stel voor publiek toegankelijke gebouwen uit de gevolgklasse 3² wettelijk verplicht dat de eigenaren periodiek onderzoek laten doen naar de constructieve veiligheid van het gebouw en zo nodig maatregelen nemen ter verbetering daarvan.
  - Laat dit periodiek onderzoek uitvoeren door een onafhankelijke, gecertificeerde deskundige.
  - Zorg ervoor dat de diepgang en frequentie van het onderzoek proportioneel zijn aan de potentiële ernst in termen van gevaar voor mensen.
  - Geef gemeenten de rol om toe te zien op de invulling van de wettelijke verplichting.
  - Leg vast dat gebouweigenaren bij elke eigendomsoverdracht het complete bouwdoossier, inclusief rapporten van inspecties, beoordelingen en eventuele herstelmaatregelen, overdragen aan de nieuwe eigenaar.

---

¹ *Bouwen aan constructieve veiligheid. Lessen uit instorting parkeergebouw Eindhoven Airport*, oktober 2018; *Instorten van het dak van het in aanbouw zijnde dak van het stadion van FC Twente, te Enschede*, juli 2012; *Instorting verdiepingsvloer B-Tower Rotterdam*, april 2012 en *Veiligheidsproblemen met gevelbekleding*, november 2006.

² Gevolgklasse 3 (NEN-EN 1990): grote gevolgen ten aanzien van het verlies van mensenlevens (enkele tientallen), en/of zeer grote economische of sociale gevolgen of gevolgen voor de omgeving. Voorbeelden van dergelijke gebouwen zijn stadions, tentoonstellingsruimten, concertzalen, hoogbouw hoger dan zeventig meter en grote openbare gebouwen.

- Benut buitenlandse ervaringen met richtlijnen voor sportaccommodaties (Verenigd Koninkrijk) en met periodieke beoordeling van constructies (Duitsland).
2. Geef – vooruitlopend op de wettelijke verplichting – eigenaren van gebouwen in gevolgklasse 3 een richtlijn voor de periodieke beoordeling van constructieve veiligheid, met een indicatie van diepgang en frequentie van het onderzoek.
    - Benut daartoe het *Protocol Beoordeling constructieve veiligheid Stadions Betaald Voetbal* als voorbeeld.

Aan de partijen van het TOPoverleg Veiligheid (Bouwend Nederland, het Opdrachtgeversforum in de bouw, VNconstructeurs, Governance Code Veiligheid in de Bouw, Koninklijke NLIingenieurs):

3. Zorg dat de lessen uit de instorting van het tribunedak van het AZ-stadion worden meegenomen in uw recent gelanceerde actieplan dat de veiligheid in de bouwsector structureel moet vergroten. Besteed hierbij in het bijzonder aandacht aan:
  - de kwaliteitscontrole op de uitvoering van en het onderhoud aan de constructie van gebouwen waar veel mensen komen (NEN-EN 1990 gevolgklasse 3);
  - het bij oplevering van een gebouw aan de eigenaar verstrekken van een zorgvuldig samengesteld en compleet bouwdoosje, met daarin aanwijzingen en aandachtspunten voor gebruik, periodieke inspectie en preventief onderhoud;³
  - een systematiek om voorvallen rond constructieve veiligheid te registreren en te analyseren, met als doel lering te trekken uit die voorvallen. Het is belangrijk om de lessen die hieruit volgen voor bouw en gebruik actief te verspreiden onder partijen in de bouwsector en onder gebouweigenaren.⁴ Overweeg aan te sluiten bij internationale initiatieven, zoals CROSS International.⁵

Aan de KNVB:

4. Bevorder – vooruitlopend op de wettelijke verplichting zoals vermeld in aanbeveling 1 – dat alle licentiehouders op zo kort mogelijke termijn het *Protocol Beoordeling constructieve veiligheid Stadions Betaald Voetbal* gaan volgen.

---

³ Dit sluit aan op een aanbeveling uit het onderzoek *Veiligheidsproblemen met gevelbekleding*, november 2006.

⁴ Idem.

⁵ Confidential Reporting on Structural Safety; www.structural-safety.org/international.